

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) ในการรวบรวมความคิดเห็นที่เป็นฉันทามติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลทั่วประเทศใน 4 กลุ่มสาขา คือ กลุ่มสาขาการบริหาร โรงพยาบาลและบริหารการพยาบาล กลุ่มสาขาการศึกษาพยาบาล กลุ่มสาขาการปฏิบัติการพยาบาล และ กลุ่มสาขาการระบาดวิทยา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ให้ข้อมูลหลักรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 จำนวนรอบละ 24 คน ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยกำหนดคุณสมบัติเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งในโรงพยาบาลรัฐและเอกชน ทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัดในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มสาขาการบริหาร โรงพยาบาลและบริหารการพยาบาล จำนวน 6 คน กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติดังนี้

1.1 เป็นพยาบาลวิชาชีพหรือแพทย์

1.2 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป

1.3 มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งด้านการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล ไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายการพยาบาล หรือ

1.4 มีประวัติในการได้รับรางวัลหรือการประกาศเกียรติคุณ ในฐานะผู้บริหารการพยาบาลดีเด่นจากสภาการพยาบาลหรือหน่วยงานของตนเอง

1.5 ยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มสาขาการบริหาร โรงพยาบาลและบริหารการพยาบาล ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักตามคุณสมบัติที่กำหนด ร่วมกับการค้นหา

ข้อมูลทาง Internet และพิจารณาจากรายชื่อ พยาบาลดีเด่นประเภทผู้บริหารการบริการพยาบาล จากสภาการพยาบาล จนได้ผู้ให้ข้อมูลหลักครบ ตามจำนวนที่ต้องการ 6 คน หลังจากนั้นตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลักตามที่กำหนดอีกครั้ง โดยต้องเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงในประเด็นที่ศึกษา ผู้วิจัยนำรายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก เสนออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาความเหมาะสมและให้ความเห็นชอบ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลัก ยินดีและเต็มใจเข้าร่วมการวิจัย

2. ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มสาขาการศึกษาพยาบาล จำนวน 6 คน กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติดังนี้

2.1 เป็นพยาบาลวิชาชีพหรือ

2.2 เป็นอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป

2.3 มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งอาจารย์สอนด้านวิชาการการบริการการพยาบาล หรือการพยาบาลทางคลินิก และนิเทศน์ศึกษาพยาบาลไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ

2.4 มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง หรือเคยดำรงตำแหน่งระดับบริหารของสถาบันการศึกษาพยาบาล ไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ

2.5 ยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มสาขาการศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักตามคุณสมบัติที่กำหนดร่วมกับการค้นหาข้อมูลทาง Internet และพิจารณาจากรายชื่อพยาบาลประเภทผู้บริหารการศึกษาพยาบาล จากสภาการพยาบาล รวมทั้งผู้ที่มีประสบการณ์ในการศึกษาและทำวิจัยเกี่ยวกับผู้นำทางการพยาบาล จนได้ผู้ให้ข้อมูลหลักครบตามจำนวนที่ต้องการ 6 คน หลังจากนั้นตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลักตามที่กำหนดอีกครั้ง โดยต้องเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงในประเด็นที่ศึกษา ผู้วิจัยนำรายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 6 คน เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสมและให้ความเห็นชอบ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 6 คน เพื่อเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 6 คน ยินดีและเต็มใจเข้าร่วมการวิจัย

3. ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มสาขาการปฏิบัติการพยาบาล จำนวน 6 คน กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้

3.1 เป็นพยาบาลวิชาชีพ

3.2 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป

3.3 มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งพยาบาลประจำการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ

3.4 มีความสนใจหรือประสบการณ์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลในหน่วยงานของตนเอง

3.5 ยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มสาขาการปฏิบัติการพยาบาล ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักโดยผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักตามคุณสมบัติที่กำหนดร่วมกับการค้นหาข้อมูลทาง Internet พิจารณาจากรายชื่อพยาบาลดีเด่นประเภทผู้ปฏิบัติการพยาบาล จากสภาการพยาบาล หรือ โรงพยาบาลทุกระดับ จนได้ผู้ให้ข้อมูลหลักครบตามจำนวนที่ต้องการ 6 คน หลังจากนั้นตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลักตามที่กำหนดอีกครั้ง โดยต้องเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงในประเด็นที่ศึกษา ผู้วิจัยนำรายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 6 คน เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสมและให้ความเห็นชอบ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 6 คน เพื่อเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 6 คน ยินดีและเต็มใจเข้าร่วมการวิจัย

4. ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มสาขาการระบาดวิทยาจำนวน 6 คน กำหนดเกณฑ์คุณสมบัติดังนี้

4.1 เป็นแพทย์ หรือพยาบาล

4.2 มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง หรือ เคยดำรงตำแหน่งระดับผู้บริหารในโรงพยาบาลของรัฐหรือเอกชน หรือ

4.3 มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง หรือ เคยดำรงตำแหน่งคณะกรรมการของสถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล

4.4 ยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มสาขาการระบาดวิทยา ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักตามคุณสมบัติที่กำหนดร่วมกับการค้นหารายชื่อแพทย์ดีเด่นจากแพทย์สภาผู้บริหาร โรงพยาบาลเอกชน และผู้บริหารของหน่วยงานด้านสาธารณสุขในระดับนโยบายทาง Internet จนได้ผู้ให้ข้อมูลหลักครบตามจำนวนที่ต้องการ 6 คน หลังจากนั้นตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลักตามที่กำหนดอีกครั้ง โดยต้องเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงในประเด็นที่ศึกษา ผู้วิจัยนำรายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 6 คน เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสมและให้ความเห็นชอบ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 6 คน เพื่อเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 6 คน ยินดีและเต็มใจเข้าร่วมการวิจัย

ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนดไว้ข้างต้น จนได้ผู้ให้ข้อมูลหลักครบ 4 กลุ่ม จำนวน 24 คน โดยตรวจสอบคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้อีกครั้ง แล้วติดต่อประสานงานเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย พบว่ามีผู้ให้ข้อมูลหลักให้สัมภาษณ์ครบทั้ง 3 รอบ จำนวน 24 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Purposive sampling) จากการศึกษาของ Macmillan (1971 อ้างถึงใน เกษม บุญอ่อน, 2522: 26-28) พบว่า การเลือกกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยแบบ EDFR ควรใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ตั้งแต่ 17

คนขึ้นไป เพราะทำให้ระดับความคลาดเคลื่อนลดลงอย่างคงที่และมีความคลาดเคลื่อนน้อยมาก โดยทั่วไปใช้ประมาณ 17 - 25 คน นอกจากนี้ Macmillan (1971 อ้างถึงใน สุวดี ทวีบุตร, 2540) เสนอจำนวนที่เหมาะสมของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัย ว่าจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักมากเท่าไร อัตราความคลาดเคลื่อนจะลดน้อยลง และหากมีผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนมากกว่า 17 คนขึ้นไป ระดับความคลาดเคลื่อนจะลดลงอย่างคงที่ และมีความคลาดเคลื่อนน้อยมาก ดังนั้นจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักจึงไม่ควรน้อยกว่า 17 คน ซึ่งผลรอบที่ 3 มีจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก 24 คน อยู่ในช่วง 21 - 25 คน ความคลาดเคลื่อนลดลงอย่างคงที่เท่ากับ 0.02 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ดังกล่าว การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก 4 กลุ่ม จำนวน 24 คน ได้แก่การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ข้างต้น มีวิธีการในการคัดเลือกโดยการสอบถามจากคณาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการศึกษาจากผลงานที่ปรากฏในเอกสาร หนังสือและงานวิจัย ทำการสุ่มสอบถามเพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลหลักตามคุณสมบัติที่กำหนด ร่วมกับการใช้เทคนิคบอกต่อหรือแนะนำต่อจนครบ 4 กลุ่ม จำนวน 24 คน นำรายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด ปรีกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการติดต่อขอเชิญเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนการวิจัย ทั้งหมด 3 รอบ คือ รอบแรกเป็นการสัมภาษณ์ รอบที่ 2 และรอบที่ 3 เป็นการตอบแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแต่ละรอบมีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการวิจัย จำนวน 3 ชุด เป็นเครื่องมือสำหรับการกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ 1 ชุด และแบบสอบถาม 2 ชุด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เทคนิค EDFR มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัยที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นคำถามปลายเปิด (Open ended questionnaire) เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ตรงกับประเด็นปัญหาที่ศึกษามากที่สุด การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยนี้เป็นการสัมภาษณ์โดยการเผชิญหน้าจำนวน 6 คน และการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์จำนวน 18 คน ใช้วิธีการบันทึกเทป และจดบันทึกการสัมภาษณ์ โดยได้รับความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งการสัมภาษณ์จะ ไม่มีการถามชี้นำและตลอดระยะเวลาการสัมภาษณ์จะมีการใช้เทคนิคการสรุปสะสม (Cumulative summarization technique) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย ซึ่งใช้เวลาในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักคนละ 30 ถึง 60 นาที ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

1. จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบาย การเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และระบบบริการสุขภาพ ในทรรณะของท่านท่านคิดว่าสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยควรประกอบด้วยอะไรบ้าง

2. ท่านคิดว่าสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยควรมีสมรรถนะด้านอะไรบ้าง เพราะเหตุใด และประกอบด้วยรายชื่อสมรรถนะอะไรในแต่ละด้านเพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ชุดที่ 2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในรอบที่ 1 มาทำการวิเคราะห์ ดัดข้อความที่ซ้ำซ้อนกัน นำข้อความที่มีเนื้อหาในลักษณะเดียวกันมารวมเข้าด้วยกัน โดยบางข้อความมีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำ แต่ยังคงความหมายเดิมตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับคำจำกัดความในการวิจัย และนำข้อความทั้งหมดที่รวบรวมได้มาจัดหมวดหมู่ในแต่ละด้าน และจัดทำเป็นแบบสอบถามในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ตั้งแต่ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ถึงระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักประมาณค่าแนวโน้มความสำคัญของสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยแต่ละด้านและแต่ละข้อคำถามในแบบสอบถาม และมีข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้แสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างอิสระ ดังนั้นแบบสอบถามจึงประกอบด้วย 4 ด้าน รวม 37 ข้อ (รายละเอียดภาคผนวก) ดังนี้

1. ด้านความรวดเร็วในการรายงานการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายชื่อข้อย่อยจำนวน 12 ข้อ
2. ด้านความสามารถในการวินิจฉัยการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายชื่อข้อย่อยจำนวน 6 ข้อ
3. ด้านความครอบคลุมในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายชื่อข้อย่อยจำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการเฝ้าระวังประกอบด้วยรายชื่อข้อย่อยจำนวน 11 ข้อ

ชุดที่ 3 แบบสอบถาม สร้างขึ้นจากแบบสอบถามชุดที่ 2 โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้ในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในแต่ละข้อคำถามที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักรอบที่ 2 เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักยืนยันความเหมาะสมและความสำคัญของสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยข้อคำถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ตั้งแต่ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ถึงระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด โดยผู้วิจัยเพิ่มค่ามัธยฐาน (Median : Md) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range : IR) ของแต่ละข้อคำถามที่วิเคราะห์ได้จากคำตอบของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก รวมทั้งคำตอบเดิมของผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคนที่ได้ตอบในรอบที่ผ่านมา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ทราบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างคำตอบของตนเอง

และของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด สำหรับนำมาใช้ประกอบการพิจารณาความต้องการเพื่อยืนยัน การคงไว้ซึ่งคำตอบเดิม หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ โดยมีการแปลผลคะแนนดังนี้

การแปลความหมายค่ามัธยฐาน (ขนิษฐา วิทยานุมาส, 2530 : 34) ดังนี้

ค่ามัธยฐาน 4.50 - 5.00 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นว่าข้อความนั้นเป็น สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยที่จำเป็นต้อง มีระดับมากที่สุด

ค่ามัธยฐาน 3.50 - 4.49 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นว่าข้อความนั้นเป็น สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยที่จำเป็นต้อง มีระดับมาก

ค่ามัธยฐาน 2.50 - 3.49 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นว่าข้อความนั้นเป็น สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยที่จำเป็นต้อง มีระดับปานกลาง

ค่ามัธยฐาน 1.50 - 2.49 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นว่าข้อความนั้นเป็น สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยที่จำเป็นต้อง มีระดับน้อย

ค่ามัธยฐาน 1.00 - 1.49 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นว่าข้อความนั้นเป็น สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยที่จำเป็นต้อง มีระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (ขนิษฐา วิทยานุมาส, 2530 : 34) ดังนี้

IR ที่มีค่ามากกว่า 1.50 หมายถึงความคิดเห็น ไม่มีความสอดคล้องกัน

IR ที่มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 หมายถึงความคิดเห็นมีความสอดคล้องกัน

ผลการศึกษาพบว่าข้อความในแบบสอบถามรอบที่ 3 คล้ายคลึงกับข้อความใน

แบบสอบถามรอบที่ 2 โดยมีเพียงการปรับเปลี่ยนสำนวนภาษาในแต่ละด้านให้เกิดความชัดเจน และเพิ่มน้ำหนักในแต่ละด้าน ดังนั้นแบบสอบถามรอบที่ 3 ยังคงประกอบด้วย 4 ด้าน รวม 37 ข้อ ดังนี้

1. ด้านความรวดเร็วของการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายข้อย่อย จำนวน 12 ข้อ
2. ด้านความสามารถในการวินิจฉัยการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายข้อย่อย จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านความครอบคลุมของการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายข้อย่อย จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการเฝ้าระวังประกอบด้วยรายข้อย่อย จำนวน 11 ข้อ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิควิธีวิจัยเชิงอนาคตแบบ EDFR เพื่อรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารทั้งที่เป็นตำรา วารสาร เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกันแนวคิดและทฤษฎีของสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม และนำมาเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้น สำหรับใช้ประกอบการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเอกสารที่นำมาวิเคราะห์ประกอบไปด้วยกนกวรรณ ปรวาลพิทท์ (2540), พงษ์ลดา รักษาพันธ์ (2540), ฉัตรพรณี สวามิวัศศ์ (2541), รุ่งลาวัลย์ กลิ่นทอง (2541), แฉ่งน้อย พลอยวิเศษ (2542), ศรีธนา นิमितกุล (2543), วรนุช เฌรพรม (2545), บุญญรัตน์ รัตนประภา (2547), อะเทือ อุณหเลขกะ (2548), สมหวัง ด้านชัยวิจิตร และคณะ (2005), ทิพวัลย์ บุญญะสานต์ และคณะ (2549), ผกามาศ ศรีสุวรรณรัตน์ และคณะ (2549), CDC (1992), Mangles, et.al., (2006)

ได้สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยเบื้องต้น 3 ด้าน คือ ด้านความรวดเร็วในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ด้านความสามารถในการวินิจฉัยการติดเชื้อ ด้านความครอบคลุมในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ นำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นคำถามปลายเปิด (Open ended questionnaire) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ภายหลังจากปรับแก้แบบสัมภาษณ์แล้ว จึงนำไปใช้เป็นหลักในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักต่อไป

ขั้นที่ 2 รวบรวมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 24 คน ด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย ซึ่งใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ติดต่อประสานงานผู้ให้ข้อมูลหลักโดยใช้วิธีการแนะนำตัวทางโทรศัพท์ ซึ่งแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการวิจัยแบบ EDFR เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

2.2 ดำเนินการขอเอกสารจากคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อใช้ในการขอความร่วมมือจากผู้ให้ข้อมูลหลักในการให้ความเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย

2.3 นัดหมายผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อนำเอกสารขอความร่วมมือจากคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเอกสารที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ศึกษาก่อนการสัมภาษณ์ เอกสารที่นำไปให้ผู้ให้ข้อมูลหลักมี 2 ชุด ได้แก่ เค้าโครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ

2.4 นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ในการให้สัมภาษณ์ตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลหลัก และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักตาม วัน เวลา และสถานที่ ที่ผู้ให้ข้อมูลหลักนัดหมาย ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้คำถามปลายเปิด โดยให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย

2.5 สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักตาม วัน เวลา และสถานที่ ที่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้นัดหมาย โดยมีการจัดบันทึกขณะสัมภาษณ์และขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลหลักบันทึกเทป การสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive interview) ใช้เทคนิคการสรุปสะสม (Cumulative Summarization Technique) และ ไม่ถามซ้ำ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 24 คน ตามข้อคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละท่านใช้เวลาโดยเฉลี่ย 30 ถึง 60 นาที ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล รอบที่ 1 ตั้งแต่ วันที่ 11 เมษายน 2551 ถึงวันที่ 11 พฤษภาคม 2551 รวมระยะเวลาในรอบนี้ได้ 30 วัน

2.6 รวบรวมความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 24 คน มาวิเคราะห์เนื้อหา โดยวิธีการดังนี้

2.6.1 ถอดเทปที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละท่าน ข้อมูลที่รวบรวมได้จากผู้ให้ข้อมูลหลักโดยการสัมภาษณ์ ในขั้นตอนการเก็บข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 1 ผู้วิจัยนำมาถอดเทปวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ร่วมกับกรอบแนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเนื้อหาที่ได้มาจัดกลุ่ม (Category) จำแนกและจัดหมวดหมู่ตามสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยในแต่ละด้าน

2.6.2 กำหนดเกณฑ์พิจารณาสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยในแต่ละด้าน ทั้งนี้เกณฑ์ในการพิจารณาเป็นเกณฑ์ที่ผู้วิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษากำหนดขึ้น โดยยึดความสอดคล้องกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยที่กำหนดไว้

2.6.3 พิจารณา คัดเลือก สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย เป็นหมวดหมู่ในแต่ละด้านและรายชื่อย่อย

2.6.4 วิเคราะห์สรุปความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อสรุปสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย ในแต่ละด้าน และรายชื่อย่อย

2.7 นำเนื้อหาที่ได้จากการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยแต่ละด้านและรายชื่อย่อยที่ได้ในขั้นที่ 2.6.4 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมและทำการปรับแก้ไขตามคำแนะนำ ได้ผลดังนี้

2.7.1 กรอบแนวคิดเบื้องต้นจากการทบทวนวรรณกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย พบว่ามี 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรวดเร็วของการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ด้านความสามารถในการวินิจฉัยการติดเชื้อ ด้านความครอบคลุมของการเฝ้าระวังการติดเชื้อ

2.7.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 24 คนพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 96.66 มีความเห็นตรงกันว่าควรจะมีสมรรถนะด้านความรวดเร็วของการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย

ผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 96.66 มีความเห็นตรงกันว่าควรจะมีสมรรถนะด้านความสามารถในการวินิจฉัยการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย

ผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 90.83 มีความเห็นตรงกันว่าควรจะมีสมรรถนะด้านความครอบคลุมของการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย

ผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 85 มีความเห็นตรงกันว่าควรจะมีเพิ่มเติมสมรรถนะด้านการจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ

นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 24 คน มาบูรณาการกับข้อความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม โดยนำมาจัดเป็นหมวดหมู่วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบ Likert scale 5 ระดับ ที่แสดงถึงความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มเดิม ต่อระดับความสำคัญสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยในแต่ละข้อ ตั้งแต่ 5 ถึง 1 คือ ความสำคัญมากที่สุด ถึงน้อยที่สุด ข้อคำถามในรอบนี้ ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ ในรอบที่ 1 โดยจัดเป็นกลุ่มของสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยได้ 4 ด้าน นำมาสร้างข้อคำถามสมรรถนะทั้งหมด จำนวน 37 ข้อ พร้อมกับให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยในรอบที่ 2 ที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม รายการสมรรถนะ มีดังนี้

1. ด้านความรวดเร็วในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายข้อย่อยจำนวน 12 ข้อ
2. ด้านความสามารถในการเฝ้าระวังและวินิจฉัยการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายข้อย่อยจำนวน 6 ข้อ
3. ด้านความครอบคลุมในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายข้อย่อยจำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการเฝ้าระวัง ประกอบด้วยรายข้อย่อยจำนวน 11 ข้อ

ระดับคะแนนในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

<u>ระดับคะแนน</u>	<u>ความหมาย</u>
5	สมรรถนะในข้อนี้มีความสำคัญมากที่สุด
4	สมรรถนะในข้อนี้มีความสำคัญมาก
3	สมรรถนะในข้อนี้มีความสำคัญปานกลาง
2	สมรรถนะในข้อนี้มีความสำคัญน้อย
1	สมรรถนะในข้อนี้มีความสำคัญน้อยที่สุด

ขั้นที่ 3 รวบรวมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 24 คน ด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 2 มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ประมาณค่าแนวโน้มความน่าจะเป็นของสมรรถนะแต่ละด้าน พร้อมด้วยข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 นำแบบสอบถามสมรรถนะแต่ละด้านและรายชื่อข้อที่ได้ในรอบที่ 1 (ขั้นที่ 2.7.3) ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องความชัดเจน และทำการปรับแก้ตามคำแนะนำเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์มากที่สุด

3.2 นำแบบสอบถามสมรรถนะที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตามวัน เวลา และสถานที่ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักได้นัดหมายไว้หรือส่งทางไปรษณีย์ ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 ตั้งแต่ วันที่ 1 มิถุนายน 2551 ถึงวันที่ 19 มิถุนายน 2551 รวมระยะเวลาในรอบนี้ได้ 20 วัน

3.3 รวบรวมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 24 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และนำข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์สรุปและปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยที่นำเสนอให้ผู้ให้ข้อมูลหลักในรอบที่ 3 มีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามรอบที่ 2 จากการรวบรวมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก 24 คน พบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 85 ให้ความเห็นตรงกันว่า สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยด้านการจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการการเฝ้าระวังการติดเชื้อเป็นด้านที่ 4 และเพิ่มรายชื่อของตัวชี้วัดในด้านดังกล่าวจาก 6 ข้อเป็น 11 ข้อดังนี้ คือ มีการจัดให้ดูงานในโรงพยาบาลที่มีระบบเฝ้าระวังที่ดี มีการจัดเวลาในการเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง มีการสนับสนุนเอกสารเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง มีการสนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง มีจำนวนที่เหมาะสมกับขนาดของโรงพยาบาล (ICWN 1 - 2 ต่อหอผู้ป่วย) และ แพทย์มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและวินิจฉัยการติดเชื้อ จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการปรับเพิ่มรายชื่อสมรรถนะดังกล่าวแล้วนำแบบสอบถามที่ได้ปรับสำนวนภาษาแล้วเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้อง ความ

เหมาะสม ความชัดเจน และทำการปรับแก้ไขตามคำแนะนำ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากที่สุด ประกอบด้วย สมรรถนะย่อย 37 ข้อ จำแนกได้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรวดเร็วในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายข้อย่อย จำนวน 12 ข้อ
2. ด้านความสามารถในการเฝ้าระวังแลวินิจฉัยการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายข้อย่อย

จำนวน 6 ข้อ

3. ด้านความครอบคลุมในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายข้อย่อย จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการการเฝ้าระวังประกอบด้วยรายข้อย่อย

จำนวน 11 ข้อ

ขั้นที่ 4 รวบรวมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 24 คนด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 3 มีจุดมุ่งหมายสำคัญ 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้นำคำตอบของตนเองที่ให้ไว้ในแบบสอบถามรอบที่ 2 มาพิจารณาคำตอบของตนเองอีกครั้งว่าจะยังคงยืนยันความคิดเห็นเดิม หรือเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่

ประการที่ 2 เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย ที่เพิ่มเติมจากข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูลหลักในแบบสอบถามรอบที่ 2

การรวบรวมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักในรอบที่ 3 โดยใช้แบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้

4.1 คัดเลือกสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยที่ตรงตามเกณฑ์ดังนี้

4.1.1 ค่ามัธยฐานมีค่า 3.50 ขึ้นไป แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักอยู่ในระดับมาก

4.1.2 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักนั้นมีความสอดคล้องกัน

4.2 นำสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยที่ผ่านเกณฑ์มาปรับปรุง และเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูลหลักที่วิเคราะห์ได้ในขั้นที่ 3.3

4.3 นำสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย ในข้อ 4.2 มาสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐาน (Median: Md) และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (Interquartile Range: IR) ที่วิเคราะห์ได้ของแต่ละข้อความ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูล

หลักยืนยันการคงไว้ซึ่งคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบให้สอดคล้องกับคำตอบของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่

ผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ของคำถามแต่ละข้อ เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับใหม่ที่ใช้ข้อความเดิม โดยมีการปรับบางข้อคำถามให้ชัดเจนขึ้น โดยเพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของค่าคะแนน โดยรวมและตำแหน่งคะแนนที่ผู้ให้ข้อมูลหลักคนนั้นตอบ โดยข้อคำถามในรอบที่ 3 และได้รับการปรับปรุงและผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ได้ข้อคำถาม จำนวน 37 ข้อ เป็นสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยจำนวน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรวดเร็วในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ จำนวน 12 ข้อ
2. ด้านความสามารถในการวินิจฉัยการติดเชื้อ จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านความครอบคลุมในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการเฝ้าระวังจำนวน 11 ข้อ

ในการตอบแบบสอบถามรอบนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลัก จะทราบความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับระดับความสำคัญของแต่ละรายการสมรรถนะที่เหมือนกันหรือแตกต่างจากกลุ่ม เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลัก ยืนยันการคงคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบให้สอดคล้องกับคำตอบของกลุ่ม ถ้าผู้ให้ข้อมูลหลัก ยืนยันคำตอบของตนในรอบที่ 2 ที่มีพิสัยระหว่างควอไทล์ ≤ 1.50 ไม่ต้องให้เหตุผลประกอบ แต่หากยืนยันคำตอบที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ > 1.50 ต้องให้เหตุผลประกอบด้วย

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในแบบสอบถาม และระบุความหมายระดับคะแนนไว้ ดังนี้

ค่ามัธยฐานใช้สัญลักษณ์ ☼

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ใช้สัญลักษณ์ \longleftrightarrow

ตำแหน่งคำตอบของผู้ให้ข้อมูลหลักในรอบที่ผ่านมาใช้สัญลักษณ์ X

ในแบบสอบถาม EDFR รอบที่ 3 นอกจากจะเป็นการยืนยันความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับความสำคัญของสมรรถนะที่จะเป็นสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยแล้ว โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ 5 ถึง 1 หมายถึง ความสำคัญมากที่สุดถึงความสำคัญน้อยที่สุด โดยระดับคะแนนในการตอบแบบสอบถามความสำคัญมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

<u>คะแนน</u>	<u>ความหมาย</u>
5	มีความสำคัญมากที่สุด
4	มีความสำคัญมาก
3	มีความสำคัญปานกลาง
2	มีความสำคัญน้อย
1	มีความสำคัญน้อยที่สุด

การตัดสินใจความสำคัญของสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย โดยการหาค่าเฉลี่ย และมีเกณฑ์ตัดสิน ดังนี้ (ประกอบ กรรมสุด, 2538)

<u>ค่าเฉลี่ย</u>	<u>ความหมาย</u>
4.50-5.00	มีความสำคัญมากที่สุด
3.50-4.49	มีความสำคัญมาก
2.50-3.49	มีความสำคัญปานกลาง
1.50-2.49	มีความสำคัญน้อย
ต่ำกว่า 1.50	มีความสำคัญน้อยที่สุด

4.4 นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม ความชัดเจน และทำการปรับแก้ไขตามคำแนะนำ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากที่สุด

4.5 นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตามวัน เวลา และสถานที่ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักได้นัดหมายไว้ หรือส่งทางไปรษณีย์ ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล รอบที่ 3 ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2551 ถึงวันที่ 19 สิงหาคม 2551 รวมระยะเวลาในรอบนี้ได้ 20 วัน

4.6 รวบรวมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักมาวิเคราะห์หาค่าค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการเปลี่ยนแปลงข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลักจากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 มีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 และพบว่าฉันทามติที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยร้อยละ 7.85 และการเปลี่ยนแปลงข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีการเปลี่ยนแปลงเกินร้อยละ 15 มีเพียง 4 คน (รายละเอียดยกภาคผนวก จ) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นที่อยู่ในระดับเดียวกัน คือ อยู่ในระดับมาก (ค่ามัธยฐานมีค่า 3.50 ขึ้นไป) ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถสรุปงานวิจัยได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงยุติแบบสอบถามในรอบต่อไป Linstone (1975 อ้างถึงใน พัทธรา สาคตระกูลวัฒนา, 2545) เสนอว่าควรยุติการส่งแบบสอบถามรอบถัดไปเมื่อระดับฉันทามติเปลี่ยนแปลงน้อยกว่า ร้อยละ 15 ผู้วิจัยจึงยุติการส่งแบบสอบถามรวมระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 รอบเป็นเวลา 70 วัน

ขั้นที่ 5 การสรุปอภิปรายผล มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

5.1 คัดเลือกสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย โดยพิจารณาเกณฑ์และการแปลผลดังนี้

5.1.1 ค่ามัธยฐานที่มีค่า 3.50 ขึ้นไป แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักในข้อความนั้นอยู่ในระดับมาก

5.1.2 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักในข้อความนั้นมีความสอดคล้องกัน

5.2 สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยที่ผ่านเกณฑ์ ถือว่าผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ค่ามัธยฐานไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก คือ อยู่ในช่วง 3.55 – 4.90 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มีความสอดคล้องกันอยู่ในช่วง 0.41 – 1.35 นำข้อมูลนั้นมากำหนดเป็นสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะย่อย 37 ข้อ จำแนกได้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรวดเร็วของการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายชื่อย่อย จำนวน 12 ข้อ
2. ด้านความสามารถในการวินิจฉัยการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายชื่อย่อย จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านความครอบคลุมของการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ประกอบด้วยรายชื่อย่อย จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการเฝ้าระวังประกอบด้วยรายชื่อย่อย จำนวน 11 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ มี 3 รอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในรอบที่ 1

เมื่อได้รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว ผู้วิจัยติดต่อขอเรียนเชิญผู้มีรายชื่อ อย่างไม่เป็นทางการ โดยการใช้โทรศัพท์ติดต่อก่อน ภายหลังจากได้รับอนุมัติจากการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์และการใช้สัปดาห์ทดลองในการวิจัย จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้วจึงนำหนังสือเชิญจากคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมโครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ เอกสารชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับเทคนิควิจัยในลักษณะ EDFR และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ที่เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ ส่งไปให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ศึกษาก่อนการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยนำส่งด้วยตนเอง จำนวน 6 คน และทางไปรษณีย์ จำนวน 18 คน พร้อมทั้งนัดหมายวันและเวลาในการสัมภาษณ์ และการขออนุญาตติดต่อทางโทรศัพท์ตามความจำเป็น ในเรื่องการทบทวนการนัดหมายก่อนวันสัมภาษณ์ 1 วัน หรือการสอบถามในเรื่องอื่นๆ ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทุกท่าน

ในรอบที่ 1 ใช้การสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive interview) โดยการเตรียมตัวในการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ตามขั้นตอนและประเด็นคำถาม การเตรียมอุปกรณ์ในการสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ ตามที่ได้นัดหมาย โดยมีการทบทวนเทคนิค และวิธีการสัมภาษณ์ที่ถูกต้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ตามขั้นตอนการสัมภาษณ์และหัวข้อที่จะถาม เตรียมคำถาม เลือกและจัดโครงสร้างคำถามที่เหมาะสม ดำเนินการสัมภาษณ์ในวัน เวลา สถานที่ที่ผู้ให้ข้อมูลหลักกำหนด มีการแนะนำตนเองและโครงการวิจัยโดยย่อ การระบุถึงเหตุผลของการวิจัยและประโยชน์ที่จะได้รับทั้งทางตรงหรือทางอ้อม การให้เกียรติและแสดงความนอบน้อมผู้ถูกสัมภาษณ์ การวางตัวเป็นกลาง การตั้งใจฟังและสนใจปฏิกิริยาตอบสนอง การสัมภาษณ์อย่างตรงเป้าหมาย ไม่มีการถามนำ และสัมภาษณ์ตามข้อคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม ครอบคลุมในประเด็นที่ศึกษา นอกจากนี้ยังเปิด โอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละท่านเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมจากข้อคำถามที่ได้ตั้งขึ้นด้วย ผู้วิจัยฉบับนี้ทบทวนสัมภาษณ์และขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลหลักในการบันทึกเทป เวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละท่าน โดยเฉลี่ยประมาณ 40 นาที ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มีผู้ให้ข้อมูลหลักที่ให้สัมภาษณ์ จำนวน 24 คน ที่จะได้ประเด็นที่ครอบคลุมซึ่งผู้วิจัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมหากคำตอบไม่ชัดเจน ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในแต่ละคน โดยการถอดเทปและพิจารณาข้อรายการสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย จากการจดบันทึกข้อมูล รวมทั้งการตอบข้อคำถามของผู้ให้ข้อมูลหลักที่ได้จนครบทุกคน จำนวน 24 คน โดยผู้วิจัยใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูล รอบที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2551 ถึงวันที่ 11 พฤษภาคม 2551 รวมระยะเวลาในรอบนี้ได้ 30 วัน

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก มี 4 ด้าน ดังนี้ คือ ด้านความรวดเร็วในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ด้านความสามารถในการวินิจฉัยการติดเชื้อ ด้านความครอบคลุมในการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ด้านแรงจูงใจและการสนับสนุนการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ผลจากการบูรณาการและการทบทวนวรรณกรรม กับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจากการสัมภาษณ์ รอบที่ 1 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย
โดยบูรณาการ จากการทบทวนวรรณกรรม และจากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

รายด้าน สมรรถนะ	รายการสมรรถนะ	ทบทวน วรรณกรรม	สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลัก
1. ด้านความ รวดเร็วใน รายงานการ เฝ้าระวังการ ติดเชื้อ	1.1 ความเป็นไปได้มีความรู้เกี่ยวกับระบาดวิทยา ของเชื้อก่อโรคที่สำคัญและความรุนแรงของเชื้อ โรค	✓	✓
	1.2 ความรวดเร็วในการวิเคราะห์การติดเชื้อ	✓	✓
	1.3 มีความรอบรู้ทันสถานการณ์ของการระบาดของ โรคตามฤดูกาล	✓	
	1.4 สังเกตและติดตามผู้ป่วยที่คาดว่าจะมีแนวโน้มใน การติดเชื้อ เช่น ผู้ป่วยที่ใส่อุปกรณ์ทางการแพทย์	✓	✓
	1.5 มีการติดตามผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ อย่างสม่ำเสมอ	✓	✓
	1.6 รวบรวมวิเคราะห์ประมวลผลได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ	✓	✓
	1.7 สามารถเรียบเรียงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่าง รวดเร็วและมีรายละเอียดชัดเจน	✓	✓
	1.8 มีการพัฒนาตนเองจากการค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง	✓	✓
	1.9 สามารถประสานงานและเผยแพร่ข้อมูล เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	✓	✓
	1.10 สร้างสัมพันธภาพกับบุคคลในหอผู้ป่วยให้ มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลหรือรายงานเหตุการณ์	✓	✓
	1.11 จัดทำรายงานและเผยแพร่รายงานเกี่ยวกับ การเฝ้าระวังการติดเชื้อในหอผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง	✓	✓
	1.12 ตัดสินใจรายงานข้อมูลให้ทันต่อเหตุการณ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	✓	✓

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายด้าน สมรรถนะ	รายการสมรรถนะ	ทบทวน วรรณกรรม	สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลัก
2. ด้าน ความสามารถ ในการวินิจฉัย การติดเชื้อ	2.1 ความรอบรู้ในเรื่องแนวทางการเฝ้าระวังการติดเชื้อและระบาดวิทยา เพื่อใช้ในการวินิจฉัยการติดเชื้อ	✓	✓
	2.2 รวบรวมข้อมูลเพื่อใช้พิจารณาการติดเชื้อ เช่น ข้อมูลทางคลินิก การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การตรวจวินิจฉัยพิเศษ การตรวจทางรังสี การตรวจชิ้นเนื้อ	✓	✓
	2.3 มีความแม่นยำในข้อบ่งชี้ว่าเป็นหรือไม่เป็นการติดเชื้อในโรงพยาบาล	✓	✓
	2.4 สามารถวิเคราะห์บันทึกแผนการรักษาของแพทย์ที่บ่งบอกว่าการติดเชื้อ การรักษาด้วยการให้ยาต้านจุลชีพ ถึงแม้ว่าไม่มีผลการวินิจฉัยสนับสนุนว่าการติดเชื้อทางห้องปฏิบัติการ	✓	✓
	2.5 มีการตรวจสอบกันเองข้ามสายงานของการเฝ้าระวังการติดเชื้อ	✓	
	2.6 ตรวจสอบสถานการณ์การติดเชื้อและคาดการณ์แนวโน้มการระบาดของเชื้อรวมทั้งสร้างแนวทางการป้องกันการติดเชื้อในหอผู้ป่วย		✓
	2.7 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการวินิจฉัยการติดเชื้อที่ตำแหน่งต่างๆ ตามมาตรฐานของหน่วยควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	✓	✓
3. ด้านความ ครอบคลุมใน การเฝ้าระวัง การติดเชื้อ	3.1 มีความรู้ในเรื่องระบาดวิทยาของโรค เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดความครอบคลุมของการเฝ้าระวังการติดเชื้อ	✓	✓
	3.2 มีการวางแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับหน่วยงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมายในกรอบคุณภาพบริการพยาบาล	✓	✓
	3.3 มีเกณฑ์หรือมาตรฐานการดำเนินงานการเฝ้าระวังการติดเชื้อ	✓	✓

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายด้าน สมรรถนะ	รายการสมรรถนะ	ทบทวน วรรณกรรม	สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลัก	
3. ด้านความ ครอบคลุมใน การเฝ้าระวัง การติดเชื้อ (ต่อ)	3.4 มีความสามารถและสมรรถนะในการ รวบรวมข้อมูลการติดเชื้อ	✓	✓	
	3.5 ประเมินประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อ ในหอผู้ป่วยทุก 3 - 6 เดือน	✓	✓	
	3.6 ประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อต้อง อยู่ในช่วงร้อยละ 80 ขึ้นไป	✓		
	3.7 มีทักษะการค้นหาความผิดปกติและประเมิน ประสิทธิภาพของการเฝ้าระวังการติดเชื้อได้	✓	✓	
	3.8 ตรวจสอบจำนวนครั้งของการติดเชื้อที่เกิดขึ้น ในหอผู้ป่วย	✓		
	3.9 มีการสำรวจความชุกของการติดเชื้อใน โรงพยาบาลอย่างสม่ำเสมอ	✓	✓	
	3.10 ประเมินความครบถ้วนของการบันทึก รายงานการเฝ้าระวังการติดเชื้อ	✓	✓	
	4. ด้านการจูง ใจ ให้ เกิด ความร่วมมือ ในการการเฝ้า ระวัง	4.1 มีโครงสร้างและกระบวนการของการเฝ้า ระวังการติดเชื้อในหอผู้ป่วยอย่างชัดเจน	✓	✓
		4.2 ขั้นตอนของการเฝ้าระวังการติดเชื้อมีความ ชัดเจนและง่ายต่อการนำไปใช้	✓	✓
		4.3 มีการอบรมเพิ่มศักยภาพให้กับพยาบาล ควบคุมการติดเชื้ออย่างต่อเนื่อง	✓	✓
4.4 มีการแต่งตั้งพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ ประจำหอผู้ป่วย		✓	✓	
4.5 มีการจัดตารางเวลาในการปฏิบัติงานในแต่ละ สัปดาห์		✓	✓	
4.6 มีการให้คำตอบแทนหรือรางวัลตอบแทน ผลงาน			✓	

การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 2

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งบูรณาการจากการทบทวนวรรณกรรมและจากการสัมภาษณ์ ได้สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยทั้งหมด จำนวน 35 รายการ ที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์รอบที่ 1 โดยให้ผู้ให้ข้อมูลหลัก ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อตามความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยในแต่ละรายการสมรรถนะซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ทั้งในเรื่องของภาษา การจัดแบ่งกลุ่มหรือเพิ่มรายการของสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย ผู้วิจัยได้กำหนดการรับแบบสอบถามคืน ทั้งการไปรับด้วยตนเอง และขอความร่วมมือผู้ให้ข้อมูลหลักในต่างจังหวัดส่งผลการตอบคำถามกลับคืนทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยจัดเตรียมซองจดหมายและผนึกตราไปรษณีย์ยาก ที่ระบุชื่อและที่อยู่ของผู้วิจัยเพื่อความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลหลักในการจัดส่งกลับ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 ตั้งแต่ วันที่ 1 มิถุนายน 2551 ถึงวันที่ 19 มิถุนายน 2551 รวมระยะเวลาในรอบนี้ 20 วัน และได้แบบสอบถามครบถ้วนทั้ง 24 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3

ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถาม รอบที่ 3 โดยระบุความคิดเห็น โดยภาพรวมของกลุ่ม และคำตอบของแต่ละบุคคล จากการตอบแบบสอบถาม รอบที่ 2 และจัดส่งให้แก่ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มเดิม เพื่อการยืนยันคำตอบเดิม เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ หากคำตอบของผู้ให้ข้อมูลหลักอยู่นอกค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อนั้น ต้องแสดงเหตุผลในช่องเหตุผลข้อนั้นๆ ด้วย

ในแบบสอบถามรอบนี้ นอกจากการยืนยันความคิดเห็นแล้ว ผู้วิจัยขอให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญของสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ โดยใช้คะแนนตัดสินความสำคัญในระดับมากขึ้นไป คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 มีความสำคัญระดับมากที่สุด และค่าคะแนน 3.50 ถึง 4.49 มีความสำคัญระดับมาก

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 3 ตั้งแต่ วันที่ 1 สิงหาคม 2551 ถึงวันที่ 19 สิงหาคม 2551 รวมระยะเวลาในรอบนี้ 20 วัน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบถ้วนทั้ง 24 ฉบับ

สรุประยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดในการศึกษาในครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 70 วัน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแฝงอยู่ในกระบวนการวิจัย กล่าวคือ ความตรงตามเนื้อหา ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักโดยตรง ผู้ให้ข้อมูลหลักมีโอกาสรับแก้สำนวน ภาษา และตรวจสอบคำตอบของตนเองหลายรอบ นอกจากนี้มีการใช้เทคนิคการสรุปสะสม (Cumulative summarization technique) ในระหว่างการสัมภาษณ์ทำให้มีความตรงตามเนื้อหาสูง ส่วนความเที่ยงของเครื่องมือในการวิจัยนี้ อยู่ที่การให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตอบแบบสอบถามซ้ำหลายรอบ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงแต่ละรอบว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ หากคำตอบของผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่คงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง แสดงว่ามีความเที่ยงสูง (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2539) สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทุกชุดของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลทุกชุดให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนและความเหมาะสมของเครื่องมือก่อนนำไปใช้รวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ส่วนการพิจารณาคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา โดยใช้เกณฑ์คุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลักที่เหมาะสมที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องที่ศึกษามากที่สุด ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ให้ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้กำหนด วัน เวลา และสถานที่นัดหมายตามที่ผู้ให้ข้อมูลหลักสะดวก มีการจัดทำข้อคำถามในการสัมภาษณ์และแบบสอบถามอย่างเป็นระบบ และใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามอย่างเพียงพอ

ในขั้นตอนของเทคนิคการวิจัยในลักษณะ EDFR ความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงของแบบสอบถาม แฝงอยู่ในกระบวนการรวบรวมข้อมูล เพราะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องนั้น โดยตรง รวมทั้งให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ปรับแก้ไขในด้านภาษาและตรวจสอบคำตอบของตนเอง ซึ่งการใช้เกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักที่เหมาะสม การจัดข้อคำถามในการสัมภาษณ์และในแบบสอบถามอย่างเป็นระบบ และใช้เวลาอย่างเหมาะสม ไม่นานจนเกินไป จึงจะทำให้ความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือเพิ่มสูงขึ้น (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2530) เครื่องมือที่ใช้มีคุณภาพทั้งด้านความตรงและความเที่ยง ข้อมูลมีความสอดคล้องกัน โดยมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range: IR) ไม่เกิน 1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ที่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ตรวจสอบความตรงของสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยพร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไข ในรอบที่ 3 มีการแก้ไขและเพิ่มเติม ร้อยละ 7.85 ของข้อคำถามทั้งหมดและการแก้ไขเป็นการแก้ไขความคิดเห็นที่อยู่ในระดับเดียวกัน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ Limestone and Turoff (1975) ระบุว่าหากการเปลี่ยนแปลงของความคิดเห็นน้อยกว่า ร้อยละ 15 สามารถยุติการสอบถามรอบถัดไปได้ ผู้วิจัยจึงยุติการส่งแบบสอบถามเพียงรอบที่ 3

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมนุษย์ การวิจัยจึงอาจส่งผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่างได้ ในการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรในแบบสอบถาม โดยบอกวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการตอบแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ต้องสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย
2. การรักษาความลับของข้อมูลเมื่อได้แบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไว้เป็นความลับ และทำลายทิ้งหลังการวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จสิ้น
3. การวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลการวิเคราะห์ในลักษณะภาพรวม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยใช้การสัมภาษณ์เป็นข้อคำถามถึงโครงสร้างแบบสอบถามสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 และแบบสอบถาม ในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละรอบ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล ในรอบที่ 1 ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์หรือการตอบแบบสอบถามที่เป็นข้อคำถามปลายเปิด ให้ผู้ให้ข้อมูลหลักแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ต่อข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ถอดเทปที่ได้จากการสัมภาษณ์
2. ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากการบันทึกเสียงกับการจดบันทึกวิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละรายการสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยของผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคน และจัดกลุ่มของผลลัพธ์ โดยเทียบเคียงจากแนวคิดจากทฤษฎีที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามจากกลุ่มและรายการสมรรถนะเพื่อส่งกลับไปให้ผู้มีประสบการณ์ ให้นำนักคะแนนความสำคัญของแต่ละรายการของผลลัพธ์

การวิเคราะห์ข้อมูล รอบที่ 2 ดำเนินการโดยนำคำตอบในรอบที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert scale ให้นำนักคะแนนเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ 5 ถึง 1 (มีความสำคัญมากที่สุดถึงความสำคัญน้อยที่สุด) คำตอบที่ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยแต่ละรายการ

การแปลความหมายค่ามัธยฐาน ที่ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยในแต่ละข้อ ดังนี้

<u>ค่ามัธยฐาน</u>	<u>ความหมาย</u>
4.50 ขึ้นไป	สมรรถนะในข้อนี้มีความสำคัญมากที่สุด
3.50–4.49	สมรรถนะในข้อนี้มีความสำคัญมาก
2.50–3.49	สมรรถนะในข้อนี้มีความสำคัญปานกลาง
1.50–2.49	สมรรถนะในข้อนี้มีความสำคัญน้อย
ต่ำกว่า 1.50	สมรรถนะในข้อนี้มีความสำคัญน้อยที่สุด

คำนวณค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range: IR) โดยคำนวณค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 (ประกอบ กรรณสูตร, 2538)

การแปลความหมายค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (ชนิษฐา วิทยานุมาศ, 2530) ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีต่อสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ที่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในข้อนี้สอดคล้องกัน

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ที่มากกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในข้อนี้ไม่สอดคล้องกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 3 ผู้วิจัยแสดงตำแหน่งค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของแต่ละรายการสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยและตำแหน่งคะแนนของผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละท่าน จัดทำเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามฉบับใหม่ ที่ใช้ข้อความเดิมหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูลหลัก แต่ยังคงความหมายเดิม

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ข้อมูล ในรอบที่ 3 เพื่อให้ได้รายการสมรรถนะด้านประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย ที่แสดงถึงความสำคัญและความสอดคล้องตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ส่วนการประเมินความสำคัญของสมรรถนะที่พึงประสงค์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อของพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วย โดยขอให้ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประเมินความสำคัญ ในแบบสอบถามรอบที่ 3 มาด้วย นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและให้ความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

<u>ค่าเฉลี่ย</u>	<u>ความหมาย</u>
4.50–5.00	มีความสำคัญมากที่สุด
3.50–4.49	มีความสำคัญมาก
2.50–3.49	มีความสำคัญปานกลาง
1.50–2.49	มีความสำคัญน้อย
ต่ำกว่า 1.50	มีความสำคัญน้อยที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความสำคัญ คือการหาค่าเฉลี่ยคะแนนความสำคัญของกลุ่มผู้ให้
ข้อมูลหลัก โดยกำหนดการตัดสินใจในระดับมากขึ้นไป